

Frida

får en hund

Ett studiematerial för mellanstadiet
från Svenska Kennelklubben

Innehåll

Frida får en hund	
Frida har en plan	3
Förhoppningar	4
Hundutställningen	5
I väntans tider	6
Penny kommer hem	10
Hemfärd	10
Första natten	11
Penny och katterna	12
Skolan börjar – för Frida och Penny	13
Kul på klubben	14
Penny på utställning	16
I utställningsringen	17
Mammas överraskning	18

Faktadel

Hundsporter	
Agility	19
Junior handling	20
Utställning	20
Lydnadsprov	22
Rallylydnad	22
Freestyle	23
... och mycket annat	23
Svenska hundraser	24
Lapphund	24
Norrbottnespets	24
Jämthund	24
Västgötaspets	25
Hamiltonstövare	25
Schillerstövare	25
Smålandsstövare	26
Drever	26
Dansk-svensk gårdshund	26
Svensk vit älghund	27
Hälleforsshunden	27
Gotlandsstövare	27
Svenska Kennelklubben	28
Sveriges Hundungdom	29
Testa dig själv	30
Känner du igen raserna?	31

Text Berättelsen om Frida: Ulla Barvefjord

Illustrationer: Ursula Wilby

Foto: Åsa Lindholm, Lotta Treiberg, Yvonne Öster, Måns Engelbrektsson

Tryck: Bomastryck AB

Frida har en plan

Foto: Måns Engelbrektsson

– Jag lovar att gå hem varenda lunchrast och så har jag håltimme på onsdagar och så slutar vi alltid tidigt på fredagarna. Om mamma får en bil också, så hinner hon hem på lunchen på måndan för då har vi jympa före lunch och man måste duscha efter jympan och då hinner vi knappt äta ...”

Frida är bara en av tusentals 11-åringar som önskar sig en hund. Hon har räknat ut i detalj hur familjens schema ska läggas upp för att hunden ska kunna rastas och matas.

Barns vanligaste fråga om hundar är faktiskt ”hur länge kan en hund vara ensam hemma”. Den näst vanligaste är vad det kostar att ha hund. Och på tredje plats kommer frågan om det finns någon hundras man tål om man är allergisk.

Alla barn som har sagt till sina föräldrar att

de vill ha en hund, har hört svaren:

”Det går inte. Vem ska ta hand om hunden när du är i skolan och vi arbetar.”

”Det är för dyrt.”

”Du vet att du har kompisar som är allergiska. Då kan du ju inte träffa dem.”

Men Frida gav sig inte. Hon läste allt om hundar i tidningar och på nätet och hon sparade allt hon hittade om hur bra hundar är för barn. Hon blev jätteglad när hon hittade en artikel om att vuxna hundägare oftast är friskare och lever längre än vuxna som inte har hund. Den skrev hon ut och gav till pappa en morgon vid frukostbordet.

Och tänk - just den morgonen hade pappa klivit upp på badrumsvågen. Han blev lite förskräckt när han såg siffrorna. Så mycket

hade han aldrig vägt. ”Jag måste nog göra något åt det här” tänkte han. Så när Frida gav honom artikeln och sa för tusenartonde gången ”vi kan väl köpa en hund” svarade pappa: - Ja, vi får väl se..

Förhoppningar

Det hade han aldrig sagt förut. Frida jublade när hon cyklade till skolan. På skolbiblioteket lånade hon fyra böcker om hundar. Hon hade läst dem många gånger förstås. Men pappa hade aldrig tittat i dem. Frida gömde böckerna i skolväskan. Här gällde det verkligen att vänta till rätt tillfälle. Det hade Frida lärt sig när hon pratat med sina föräldrar om veckopengen. Aldrig kasta sig över pappa när han just kommit hem från jobbet på en fredag. Inte över mamma heller för den delen - men hon var inte lika tvär som pappa. Frida kände att hon inte skulle vänta för länge. Pappa kanske skulle glömma att han sagt ”vi får väl se...”

Pappa råkade få sin älsklingsmat till middag – stekt strömming och potatismos. Frida åt jättemycket fast hon tyckte det var äckligt med strömmingsben i munnen. Hon dukade av och ställde in i diskmaskinen medan mamma och pappa läste varsin tidning. Sedan satte hon på deras favoritmusik och allt var perfekt tajmat.

Frida hämtade böckerna hon lånat och hon var alldeles svettig i händerna när hon la fram dem på soffbordet. Skulle pappa ens ta i en hundbok?

Det gjorde han. Han bläddrade i en av dem och tittade på bilderna.

– En sån här hund hade min morbror! Titta, sa han och pekade på en strävårig foxterrier.

– Det var en elak liten jäkel. Han bet brev-bäraren så att morbror fick postutbärningen indragen, sa pappa och skrattade.

Mamma hittade också hundraser som hon kände igen. Hennes mormor hade haft en

snäll, svart cockerspaniel.

– En sån skulle jag vilja ha, sa mamma lite drömmande.

Frida lät sina föräldrar hållas med sina berättelser. ”Ju, mer de skrattar, desto bättre”, tänkte Frida.

Mamma och pappa bläddrade och bläddrade. Nu skulle de snart komma till Fridas älsklingsras – borderterrier. Tänk om de skulle tycka att den var ful eller så... Frida kände att det liksom knöt sig i magen. Men ingenting hände. De bara bläddrade förbi. De verkade inte ens ha sett borderterriern.

”NU... tänkte Frida. Nu säger jag det.”

Hon tänkte ta upp ett känsligt ämne. Det gjorde hon inte ofta, men sakens allvar krävde det.

– Det skulle vara så mysigt att ha en hund som väntar på en när man kommer hem från skolan. Alla mina kompisar har syskon, men jag är så ensam här hemma. Det vore roligare med en hund än att gå med kompisarna till Centrum.

Frida kände sig nästan lite elak. ”Hänga nere i Centrum”, som föräldrarna sa, var en ständigt diskuterad fråga i familjen. Syskon diskuterades inte ofta, men det låg alltid något i luften när saken kom på tal.

– Ja, vi har pratat om det här mamma och jag, sa pappa och såg allvarlig ut. Vi skulle kunna ha en hund om du lovar att hjälpa till med...

– Yippee, skrek Frida och kastade sig om halsen på pappa.

Sedan kastade hon sig på telefonen och ringde mormor och morfar och farmor och farfar och bästa kompis Sofia. Om alla dom fick veta, så skulle pappa och mamma inte kunna ångra sig, tänkte Frida. Sedan hämtade hon hundböckerna igen.

– Nu måste vi bestämma rasen, sa Frida

fast hon kände att hon var beredd att gå med på nästan vilken ras som helst, bara det var en hund.

Frida bläddrade fram borderterriern.

– En sån vill jag ha.

– Jaså, sa pappa. Är den väldigt liten? Hur skulle det se ut om jag gick ut med en sån där liten golvmopp? Jag vill gärna ha hamiltonstövare. Det hade min morfar och den var väldigt fin.

– Men pappa, det är ju en jakthund, sa Frida. Du jagar ju inte och då kan man inte ha en jakthund. Den skulle bara bli olycklig om den inte fick jaga på riktigt och då kanske den börjar springa efter harar och ekorrar hemma.

– Hur kan du ha blivit så klok, sa pappa och skrattade. Men vi måste ha en stor hund, tycker jag.

– Stora hundar är jättefina, sa Frida. Men dom äter dubbelt så mycket som små hundar - eller ännu mer. Det blir dyrare då. Och så måste man gå mycket längre promenader med stora hundar.

– Varför måste man det, frågade pappa och såg undrande ut.

– Därför att stora hundar har längre ben, sa Frida. En liten hund tar tre steg när en stor hund tar ett steg, så den stora måste gå tre gånger så lång promenad. Kanske en mil varje dag.

Fridas pappa skrattade länge och sa att Frida var duktig på matte.

– Och du blir nog en duktig husse, sa Frida och då skrattade pappa ännu mer.

Hundutställningen

Två veckor senare gick Frida, mamma och pappa på en stor hundutställning. Mamma och pappa blev alldeles snurriga, sa dom. Det var så många olika hundar där och alla var jättefina. Ena stunden ville mamma ha

en tax, nästa ögonblick en amerikansk cockerspaniel och sedan en storpuddel. Pappa tittade på alla schäfrar som gick förbi. Men Frida drog och slet i sina föräldrar. Hon hade tagit reda på i vilken ring man kunde titta på borderterrier.

– Titta, där är dom, sa Frida och klämde sig in mellan ett par tjocka tanter så att hon kom längst fram vid repet. Det var många hundar i ringen. Alla såg precis likadana ut – tyckte Fridas mamma och pappa.

– Finns det inga andra färger att välja på, sa Fridas mamma besviket. Men så började de prata med en tant som höll en borderterrier i famnen. Hon berättade att borderterriern är en tuff liten hund som vet vad den vill och kan vara ganska envis.

– Precis som Frida då, sa mamma. Kanske passar dom bra ihop.

– Javisst, sa tanten med hunden. En borderterrier är perfekt för en tonåring. Det är en hundras som oftast är frisk. Den orkar hänga med överallt. Det är lätt att lära den saker och den kan vara väldigt kelig också när den har lust med det.

Frida och hennes föräldrar stannade hela dagen på hundutställningen och pratade med jättemånga hundägare. Mest med sådana som hade borderterrier. Och när de skulle gå hem gick det en schäfer alldeles vid sidan om pappa. Men han tittade lite längre bort och såg en borderterrier.

– Var det inte den där som vann priset bäst-i-rasen, frågade pappa. Då förstod Frida att saken var klar. Det skulle bli en borderterrier.

När det blev måndag sa Fridas mamma att de kanske skulle ringa till Svenska Kennelklubben. Frida blev förvånad. Vad visste mamma om Kennelklubben? Inte mycket visade det sig. Mamma trodde att Kennelklubben var liksom en affär dit man kunde gå och köpa hundvalpar.

– Nä, sa Frida, som hade läst nästan allt på Kennelklubbens valphänvisningsajt Köpahund.se. Kennelklubben är en klubb för såna som föder upp hundar och för hundägare. Det är Kennelklubben som gör stamtavlor och ordnar utställningar. Men de vet var det finns valpar, så ring du, sa hon till mamma.

Mamma letade upp telefonnumret och ringde till Kennelklubben.

– Vi tänker köpa hund, sa hon. Och nu vill jag veta hur man ska göra och var vi kan hitta en fin valp.

I väntans tider

En sån tur! Det fanns en uppfödare som bodde bara sju mil från Fridas familj. Han hade en valpkull sa damen som var ”valphänvisare”. Frida kunde knappast inte sitta still när mamma ringde till honom.

Men..... alla valparna var redan sålda och Frida kände sig jätteledsen. Men sedan tänkte hon: ”Först var jag ledsen för jag inte fick nån hund, sedan blev jag glad och sedan blev jag ledsen för att mamma och pappa ville ha en annan ras, sedan blev jag glad när dom ändrade sig och nu finns det inga valpar... Nu ska jag försöka ha tålamod”.

Uppfödaren tyckte att mamma och pappa och Frida skulle komma och titta på hans hundar och på valparna fastän de var sålda och andra människor snart skulle komma och hämta dem. Dagen därpå åkte de till uppfödaren, men innan de gav sig av hemifrån tittade Frida på sin mamma.

- Du kan väl inte ha kjol och tunnstrumpor när du ska träffa hundvalpar, sa hon. Valpar kan riva sönder strumpor.

Så mamma bytte till långbyxor och det var nog tur. Hemma hos uppfödaren fick de träffa fyra vuxna hundar, som var väldigt

Mamma fick tala med en kvinna som gav rådet att gå in på Köpahund.se för att få goda råd, tips och aktuella valpkullar. Där finns även kontaktuppgifter till uppfödare och rasklubbar med valphänvisare. De pratade länge och när mamma lagt på luren sa hon:

– Tänk att det finns folk som jobbar med hundar jämt. Det visste jag inte.

Fridas mamma älskar inte datorer. Hon tycker att det är bättre att ringa till folk och hon ringde valphänvisaren redan samma kväll.

lekfulla och ganska ouppfostrade. De både hoppade och skällde och mamma försökte tänka efter om det hade stått något i grundreglerna om att uppfödare måste ha väluppfostrade hundar. Men det gjorde det visst inte...

Valparna var ännu vildare. De slogs med varandra på lek och de bet med sina små tänder i Fridas fingrar. Aj, det gjorde faktiskt lite ont. Men de orkade inte hålla på så länge. Snart satt både mamma och pappa och Frida på köksgolvet med varsin sovande valp i knät medan uppfödaren kokade kaffe och berättade om sina hundar.

Han sa att den tik som stod näst i tur att få valpar var Smilla och så pekade han på henne. Det var den hund som Frida tyckte var allra sötast – och lugnast. Men det skulle dröja minst ett halvår innan Smilla skulle få valparna.

– Man vet ju aldrig om det blir några, sa uppfödaren. Det har hänt att tikarna inte får några valpar alls.

– Vi kanske ska fråga någon annanstans, sa mamma.

Foto: Måns Engelbrektsson

– Nej, sa Frida. För hon hade bestämt sig. Hon ville ha en av Smillas valpar och nu spelade det ingen roll hur länge hon skulle få vänta. Mamma och pappa såg förvånade ut.

– Det är fint, sa uppfödaren till Frida. Nu står du först på listan. Du får välja valp först om det blir mer än en. Medan ni väntar tycker jag att ni ska gå med i rasklubben för borderterrier så får ni en tidning att läsa.

Veckorna gick, månaderna också... Frida lånade böcker om hundar och hundsporter och läste massor på olika hemsidor. Mamma och pappa läste flera av böckerna också. Och Frida var väldigt noga med sina läxor. Ingenting fick hända som kunde få mamma och pappa att ångra sig.

I februari kom det äntligen ett mejl från uppfödaren. Frida gick in på hans hemsida och där fanns det bilder på hundarna som skulle bli föräldrar till valpen. Frida printade ut den och satte upp den kylskåpsdörren med en magnet.

– Nu kan vi börja nedräkningen, sa pappa.

Hur länge är en hund gravid?

– Det heter inte gravid, sa Frida. Det är människor som är gravida. Man säger dräktig om hundar. Dom är dräktiga 63 dagar. Och sedan tar det åtta veckor innan man får hämta valpen. Vänta...

Frida sprang och hämtade en almanacka.

– Titta, det står att hundarna parade sig den 8 februari, sa hon. Och så började hon räkna dagarna i almanackan. En, två, tre, fyra...

– Den andra april ska dom födas. Och den 28 maj kan vi få hämta vår valp. Skriver han något annat i mejlet, frågade Frida ivrigt.

– Bara att vi ska bestämma om vi ska ha en hane eller en tik, sa pappa och att kullen ska ha namn som börjar på P. Har vi något eget namnförslag, ska vi säga till i tid.

Frida hade tänkt jättemycket på vad valpen skulle heta. Hon ville helst ha en tik. Varför visste hon inte. Hon tyckte bara att det kändes rätt. Fast någonstans innerst inne

hoppades hon att hennes egen hund skulle få valpar någon gång i framtiden om hon blev tillräckligt fin.

Frida visste att många hundar hade långa krångliga namn i sina stamtavlor. Hon var glad att hon kunde få hitta på ett eget namn, som skulle stå i hundens stamtavla. Ett av namnen hon tänkt på, började faktiskt på P.

– Jag tycker att Penny är ett fint namn, sa Frida.

– Varför inte Ponny? då kan du ju säga i skolan att du har fått en ponny, sa pappa och skrattade.

– Det där var inte ens roligt, sa Frida och tog ner bilden från kylskåpet för att gå hem till Sofia och visa den.

När det gått fyra veckor – halva tiden – kunde inte Frida hålla sig. Hon ringde till uppfödaren.

– Har Smilla blivit något tjock ännu, frågade hon.

– Nä, inte alls, sa uppfödaren och Frida kände att nu höll hon på att bli ledsen igen.

– Men hon sover längre på mornarna och vill nästan inte ha någon frukost. Fast till lunch och middag äter hon mer än vanligt. Det brukar vara ett bra tecken. Ring igen om ett par veckor.

Nästa gång Frida ringde hade uppfödaren glada nyheter. Smilla hade alldeles säkert flera valpar i magen. Hon mādde bra och uppfödaren lovade att höra av sig ”när det har hänt”.

Det blev den andra april och den tredje... och den fjärde men ingen hunduppfödare ringde.

– Tror ni att han har glömt bort oss och säljer valparna till någon annan, frågade Frida oroligt.

Den 5 april var en lördag och Fridas pappa väckte Frida redan klockan sju på morgonen.

– Har han ringt? var det första Frida sa. Pappa skakade på huvudet.

– Nej, men kom upp och titta i min dator.

Frida gick in pappas arbetsrum. På datorskärmen visades en film med Smilla som låg i sin korg med fyra små valpar. En valp låg på rygg och viftade med alla fyra benen i luften. Smilla slickade på den och man kunde se en liten bit av navelsträngen som var kvar. Frida kände att hon blev alldeles varm i magen.

– Dom är födda nu för en timme sedan, sa pappa. Uppfödaren har en webb-kamera som visar valparna och han har just skickat ett mejl att vi kan se dem nu.

– Vet du om det finns någon tik? När kan vi åka dit och titta.

– Alla är tikar, sa pappa. Och här har du mejlet från uppfödaren.

”Kära Frida med familj. I natt har jag fått fyra valpar. Alla är välskapta flickor. Det gick på tre timmar och var lite jobbigt med den första, men de tre andra ploppade ut ganska lätt. Jag är lite trött, men jag tror att husse är tröttare. Han har varit vaken hela natten. Jag har redan mycket mjölk till valparna, så nu ska jag vila mig och bara lukta på dem medan de äter. De luktar så gott. Det kommer att ta tio dagar innan de öppnar ögonen och minst tre veckor innan de försöker stå på benen. Men då kan ni komma och titta på dem. Hälsningar Smilla”.

Frida, mamma och pappa åkte tre gånger till uppfödaren och tittade på Smillas valpar. Det var lika spännande varje gång. Frida satt på golvet utanför valplådan och bara tittade och tittade... Valparna lekte med varandra, åt sin mat och sov. Och så bajsade de massor i lådan. Frida fick hjälpa till att torka upp. Den tredje gången de besökte valparna var det dags att bestämma vilken av dem, som skulle bli deras Penny.

– Alla ser nästan likadana ut, sa uppfödaren. Men det är bara utanpå. Till sättet är de olika, en är lite vildare, en är lugn, en är lite blyg och en mer lekfull.

– Vilken tror du skulle passa mig bäst, sa Frida.

– Så bra att du frågar det, sa uppfödaren. Det måste vara svårt att välja valp när man bara tittar på dem några timmar. Jag ser dem hela dagarna och jag tror faktiskt att den här lilla flickan skulle trivas utmärkt hos er. Det är hon som är den lekfullaste. Den lugna ska jag sälja till ett par pensionärer...

Uppfödaren lyfte upp en av valparna och gav till Frida som satt bredvid valplådan. Den var så söt, så söt och Frida luktade på den och pussade den.

– Oh vad du luktar gott, sa Frida. Du luktar ännu godare än... än mamma! Pappa och mamma tittade på varandra och skrattade.

Tre veckor senare skulle de hämta Penny. Mamma och pappa hämtade Frida utanför skolan. De var rädda för att Frida skulle ha så bråttom hem att hon skulle glömma att se sig för när hon gick över gatan.

När de kom hem till uppfödaren var alla valparna ute i trädgården. Frida satte sig på gräsmattan med dem och de började genast leka med henne. Men oj, aj – deras små tänder var jättevassa och de kunde verkligen bitas hårt. Frida visste inte riktigt vad hon skulle göra. Hon visste nog vad hon tänkte säga till sin egen hund – men kunde man säga till andras hundar på samma sätt? Hon gick in i köket där mamma och pappa pratade med uppfödaren.

Pappa hade tagit fram pengar – 12 000 kronor kostade Penny. Uppfödaren hade en hel bunt med papper på köksbordet. Ett registreringsbevis (stamtavla). Där stod det att valpen hette Enebackens Penny SE80158/2012. Enebacken var namnet på kenneln. Numret var hennes registrerings-

nummer i Svenska Kennelklubben. Där stod också vilka som var Pennys mamma, pappa, mormor, morfar, farmor och farfar och släktingar ännu längre tillbaka.

På del två av registreringsbeviset fanns en stämpel från veterinären att Penny var vaccinerad och en etikett med ett långt nummer på. Det var numret på det lilla microchip som veterinären hade satt in i Pennys nacke. Numret skulle Frida absolut komma ihåg att skicka till Svenska Kennelklubben så att de kunde lägga in det i datorn, för om Penny skulle springa bort kan den som hittar henne låna en microchipläsare av polisen eller brukshundklubben och se det långa numret genom att hålla läsaren mot Pennys nacke. Sedan är det bara att gå in på www.DjurId.se och knappa in numret och då får man veta vem som äger Penny.

Det fanns också ett annat papper som heter valpbesiktningssintyg där en veterinär hade skrivit att han undersökt Penny och att hon var frisk. Frida tittade noga på datumet på det papperet, för hon visste att det inte fick vara äldre än sju dagar och det var det inte heller.

Nästa papper var ett köpeavtal som både pappa och uppfödaren skrev på. Det är som ett slags kvitto fast det också är ett intyg på att Penny är frisk och att hon har en försäkring, som pappa ska fortsätta att betala.

– Så bra att du kommer nu, sa uppfödaren till Frida. Vi ska just prata om vad lilla Penny ska ha för mat. Jag har gjort upp en matlista.

– Vaddå matlista, sa pappa. Är det som på restaurang? Ska hunden välja mat?

Frida tyckte att det var pinsamt att pappa ställde så dumma frågor. Hon visste redan att valpar måste ha mat flera gånger om dagen och att maten måste vara nyttig. Men uppfödaren bara skrattade åt pappas kommentar och lämnade honom listan.

– Den här sortens mat har jag givit valparna nu när de lärt sig äta riktig mat, sa uppfödaren och ställde fram en påse på bordet. Ta med den hem och fortsätt med samma mat, så blir inte valpen dålig i magen. Vill ni byta till annat märke så byt bara ut lite i taget. Glöm inte att valpen ska ha piller mot mask i magen. Jag har skrivit vilka datum som gäller och så har jag köpt rätt

Penny kommer hem

Det tog två timmar att prata med uppfödaren om allting. Frida började bli otålig. Skulle hon aldrig få åka hem med SIN hund. Men så var det äntligen klart. I en pappkasse hade mamma fått saker från Svenska Kennelklubben; ett registreringsbevis och lite annan information. Uppfödaren hade själv lagt till en matsedel, ett schema för avmaskning och vaccinationer, en förpackning med avmaskningsmedel, en hel påse hundmat, broschyrer om Sveriges Hundungdom, Svenska Kennelklubben, Svenska Brukshundklubben, ett nummer av tidningen Hundsport, papper om rasklubben "Borderterrier-sällskapet" och en lista på bra hundböcker (Frida hade redan läst flera av dem).

Sen tog uppfödaren fram ett litet halsband och ett koppel. Det var rosa och Frida tyckte att det var helt perfekt.

– Skärt till tjejerna och blått till killarna, sa uppfödaren. Fast den här gången är det ju bara tikvalpar. Och det allra sista han hämtade var ett rosa badlakan som han tog från valplådan. Så värst rent var det inte och pappa rynkade lite på näsan när han skulle ta det.

– Det här ska Penny ha med sig till sin nya säng, sa uppfödaren. Det luktar "hemma" för henne och då kommer hon att känna sig tryggare.

sorts piller åt er. Jag har också skrivit upp när det är dags för nästa vaccinationsspruta.

Pappa läste matlistan och såg att Penny skulle ha mat fem gånger om dagen de första veckorna. Det var allt från välling, filmjolk, hundfoder, köttfärs och grönsaker och så hundkex att motionera de små valptänderna i. Pappa tyckte att det lät riktigt gott.

– Oh, precis som en snuttefilt, sa Frida och hon förstod minsann hur viktigt det var med det solkiga, rosa badlakanet.

Allra sist lyfte uppfödaren upp Penny och pussade henne mitt på munnen.

– Sköt dig nu riktigt fint, så jag slipper skämmas för dig, sa han och lämnade Penny till Frida.

Hemfärd

Äntligen dags för hemfärd. Mamma och Frida satt i baksätet tillsammans med Penny.

– Tänk om hon kräks i bilen, sa pappa.

– Jag har en rulle hushållspapper, sa mamma.

Men Penny kräktes inte. Hon sov i Fridas knä hela vägen hem och vaknade inte förrän det var dags att gå ur bilen.

Det var en hel vecka kvar av skolan före sommarlovet, men mamma hade tagit semester för att vara hemma och passa Penny. Första kvällen med Penny kunde Frida inte gå och lägga sig. Penny lekte på köksgolvet. Hon åt sin kvällsmat. Hon bajsade ute i trädgården och hon råkade kissa inne två gånger. Ingen grälade på Penny för det. Ingen grälar väl på en bebis för att den kissar på sig?

– Det är samma med valpar, sa Frida. Fast dom kan ju inte ha blöjor. Så man får passa

Foto: Måns Engelbrektsson

dom väldigt noga. Vi lär oss nog snart hur det fungerar.

Frida hade så rätt. Efter bara ett par dagar visste hela familjen hur Penny ville ha det. Hon behövde kissa när hon ätit, när hon sovit och när hon lekt – nästan jämt med andra ord. Fast det var lätt att bära ut henne i trädgården och sätta ner henne på gräsmattan. Alltid på samma plats. Penny förstod snart att detta var hennes "potta" för hon fick massor av beröm när hon kissade och bajsade där.

– Men vad hon är klok, sa pappa. Jag trodde att hela huset skulle vara fullt med kiss och bajs i flera månader.

– Det är inte hon som är särskilt klok, tänkte Frida. Det är mamma och jag som är klokast – fast hon sa det inte högt. Hon bara tänkte så och var väldigt nöjd med att pappa verkade älska Penny jättemycket. Han kom till och med hem från jobbet tidigare varje dag. Det hade inte hänt sedan Frida var bebis, berättade mamma.

Första natten

Penny hade fått en egen liten hundsäng, som stod i Fridas rum nedanför hennes säng. Fast både mamma och pappa hade givit Frida lov att ha Penny i sängen om Penny ville ligga där. Frida tyckte att det var jättebussigt. Mamma sa att lite extra tvätt av päslakan inte var så mycket att tjafsa om och Frida bäddade ju alltid sin säng själv. Första kvällen somnade Penny i sin hundsäng där Frida hade bäddat med "snuttefilten". Frida låg länge vaken och bara tittade på sin valp. Det blev nästan inte mörkt i rummet för det var ju sommar. Frida tänkte på vad hon och Penny skulle göra tillsammans. Och precis innan hon somnade bestämde hon sig för att inte lyfta upp Penny i sin säng. För tänk om hon skulle skada sig när hon hoppade ner. Det var bättre att vänta till Penny kunde hoppa upp och ner själv – ifall hon ville ligga i Fridas säng.

Morgonen efter vaknade Frida av sin väckarklocka och trodde att hon drömt allt om hundvalpen. Men inte. Hundsängen stod verkligen nedanför Fridas säng. Fast den var tom. Frida sprang ut i köket. Både mamma och pappa var vakna. Och på köksgolvet låg Penny och bet sönder en tom toalettpappersrulle. Hon såg ut att ha väldigt skoj med den.

– Hon har kissat och bajsat i trädgården, sa pappa stolt.

– Hon har ätit sin välling, sa mamma belåtet.

Frida blev alldeles varm i hela kroppen. Hon kände sig så lycklig, tänk att hennes dröm hade slagit in!

Penny och katterna

Sommaren gick och Frida fick vara flera veckor hos farmor och farfar på landet. Egentligen var det lite långtråkigt där för det fanns inga jämnåriga kompisar. Men alla var överens om att det inte gick att åka på bilsemester med en hundvalp. Så Frida ägnade nästan all tid åt att lära Penny gå i koppel, att lära henne sitta när Frida sa "sitt" och att räcka "vacker tass". Det var inte svårt alls. När Penny gjorde rätt, fick hon en godis.

Trots allt var det bra för Penny att vara hos farmor och farfar, tyckte Frida. För där fanns det två gamla katter, som Penny måste vänja sig vid. Katterna ville inte leka och Penny lärde sig snabbt att det inte gick att jaga dem. De satt bara och stirrade på Penny. Kom hon för nära så slängde katten ut en tass med vassa klor på. Penny fick väldig respekt för katterna. Ibland försökte hon stjäla katternas mat, men då sa Frida "NEJ". Och när Penny backade bort från kattmatskålen sa Frida "Duktig flicka!!" och så gav hon Penny en godis ur fickan i stället.

När sommarlovet var slut hade Penny lärt sig att inte kissa och bajs inne (fast Frida

Foto: Måns Engelbrektsson

fick vara snabb och passa henne), att inte jaga katter och att bara äta ur en matskål när någon sagt "varsågod". Hon kunde gå i koppel utan att dra (nästan i alla fall) och hon var väldigt duktig på att komma när Frida ropade "Penny - hit!" Det tränade Frida många gånger varje dag. Frida passade på att ropa på Penny när hon såg att valpen inte hade något spännande att undersöka. Då var chansen störst att Penny ville lyda.

Varje dag kopplade Frida Penny och lyfte upp henne på ett gammalt trädgårdsbord där farmor hade lagt en trasmatta. När Penny stod där fick hon massor av beröm och så borstade Frida hennes päls. Inte för att det behövdes, men uppfödaren hade sagt att det var viktigt att man lärde valpen att stå still på ett bord och vänja sig vid att bli kammad och borstad.

Frida tyckte att man lika gärna kunde sitta på gräsmattan, men så tänkte hon på vintern. Och på att vuxna kanske vill ha det bekvämt när de ska trimma pälsen på Penny senare.

Skolan börjar – för Frida och Penny

När Frida kom tillbaka till stan och skolan började igen, tappade Penny sin första mjölktdand. Penny skulle också börja i "skolan". Det var en valpkurs på Hundungdomsklubben som låg på samma plats som Brukshundklubben. Mamma eller pappa följde med varje gång, men det var Frida som fick gå på kurstillfällena med Penny. Först tyckte hon att det var lite jobbigt för det var så många stora hundar där – schäfrar, pudlar och en boxer som hela tiden bara ville leka med de andra hundarna. Och så var det en tax som smet iväg varje gång matte tog av kopplet.

Frida fick beröm av instruktören Barbro för att hon hade "så bra kontakt" med Penny. Barbro förklarade att hon menade att Penny hellre tittade på Frida än på de andra hundarna. Pojken som hade en boxer, hade ingen "kontakt" alls med sin hund. Frida tyckte nästan synd om honom när boxern slet och drog i kopplet.

Fast det konstiga var, att när Barbro tog boxern i koppel och gick iväg, så gick boxern jättestilt vid sidan och tittade på henne hela tiden. Då var det nära att boxerns husse började gråta. Varför ville inte hunden lyda honom?

– Var inte ledsen för det, sa Barbro. Du har ju kommit hit för att lära din hund det som den inte kan, eller hur? Det här ska nog gå bra. Alla hundar är inte lika. Boxer kan vara väldigt vilda när de är unga. Det är väl roligt att ha en pigg och levnadsglad hund!

Boxerns husse såg inte ut som om han tyckte det.

Valpkursen var en gång i veckan och efter

varje gång fick alla en hemläxa att träna på till nästa gång. Frida och Penny skulle träna mer på att gå i koppel. Hemma hade de ju hela tomten med staket runt. Därför behövde inte Penny gå kopplad så ofta. Och när hon gjorde det, ville hon gärna dra framåt. Barbro sa att man inte ska tillåta hunden att dra bara för att man har en liten hund och orkar hålla emot. En liten hund ska kunna gå lika fint som en stor hund.

Valparna fick lära sig att gå förbi varandra i koppel utan att kasta sig på varandra och börja leka. De fick lära sig att gå förbi tallrikar med korbitor utan att röra dem. Och de fick lära sig att ligga still i gräset bredvid sin matte eller husse när Barbro pratade. Tänk att det är så svårt för vissa hundar att ligga still... Penny klarade det jättebra. Men boxern, som förresten hette Brando, kunde fuskligga. Det såg ut som han låg ner, men undertill nuddade han inte marken.

Valpkursen var tolv gånger och sista gången skulle det vara en liten tävling. Då fick alla göra samma saker en och en och Barbro satte poäng.

Det gick bra för Frida och Penny. Det enda Frida inte var riktigt nöjd med var att Penny stannade och nosade i marken två gånger när hon skulle gå fot vid Fridas vänstra ben utan koppel.

Det var en schäfer som vann. Fast han var flera månader äldre än Penny och hans husse hade en hund till som han tävlade med. Så Frida tyckte att det nästan var fusk att han fick vara med. En cockerspaniel kom tvåa och Penny kom på tredje plats. Och på fjärde plats blev det en stor överraskning – Brando, den vilda boxern. Hans husse blev helt paff.

– Ja, det verkar som om polletten har trillat ner, sa Barbro. Vad hon nu menade med det. Frida skulle fråga pappa senare, tänkte hon.

Alla fick priser. Penny fick ett jättetuggben och Frida fick en keps som det stod Sveriges Hundungdom på. Hon tog den på sig när

hon gick till skolan nästa dag fastän det inte ens var solsken.

Kul på klubben

På kurskvällarna var det alltid en fikapaus i klubbstugan och där träffade Frida en kille, som också hade en borderterrier. Han hette Linus och tränade agility med sin borderterrier Hobbe. Frida tittade ofta på och hon tyckte att det såg svårt ut – men väldigt roligt och hon ville så gärna pröva. Agility var som en hinderbana där hundarna både skulle hoppa, krypa i tunnlar och gå balansgång. Linus tog med sig Frida till sin instruktör, Magnus, som sa att Frida och Penny var välkomna när Penny blivit äldre och de har genomgått unghundskursen (lydnadskurs för unghundar).

– Man ska inte börja för tidigt med agility även om hundarna ser ut att vilja vara med, sa han och fortsatte:

– Det beror på att hunden måste ha vuxit färdigt i kroppen, annars kan den skada sig. Men han visade också Frida vilka saker Penny kunde börja träna på. Springa i tunneln var en av dem och att hoppa över väldigt låga hinder.

– Det viktigaste är att du tränar Penny så att hon lyssnar på dig och blir tillräckligt lydig, sa Magnus. Du behöver inte träna henne i att springa snabbt för det kommer hon göra av sig själv. Försök att få henne att titta på dig och vänta på att du ger henne tillåtelse att göra saker. När Penny har lärt sig att stanna på ditt kommando och att alltid komma när du ropar på henne kommer det att gå jättebra för er.

Frida tränade många gånger om dagen fast bara korta stunder så att inte Penny skulle tröttna på att vara lydig. Magnus hade sagt till Frida att han skulle hjälpa henne med

allt hon ville lära sin hund, och att hon skulle komma till honom först och inte börja träna något nytt själv.

– Om man gör fel i början, kan det bli väldigt svårt att få hunden att ändra sig, sa han. Så när Frida ville lära Penny att apportera, alltså hämta saker och bära till Frida, fick hon en privatlektion på klubbens träningsplan.

Den första lektionen fick Penny bara sitta bredvid Frida och ta en apportbock i munnen. Hon skulle bara hålla i den några sekunder utan att tugga på den eller försöka leka med den. Sedan fick Frida ta tillbaka den och berömma Penny.

Magnus sa att det var viktigt att Penny förstod att hon var duktig när hon höll apportbocken i munnen och inte försökte leka med den. Det måste man träna väldigt mycket på innan man kan kasta iväg den och be hunden att hämta den.

När Frida kom hem ville hon så gärna visa mamma och pappa vad de hade lärt sig, men hon tänkte på vad Magnus hade sagt. Om det blir fel en enda gång, kan det vara svårt att få hunden att göra det riktigt sedan. Så hon nöjde sig med att berätta hur de hade gjort.

Både Frida och Penny tyckte det var roligt att vara på klubben. Det var nästan alltid någon där. Många var där och tränade även om det inte var kurskvällar och Penny tyckte det var roligt med alla hundkompisar.

En eftermiddag när de var på väg till klubben hördes musik. Frida stannade till och tänkte att det kanske var fest och att hon

Foto: Måns Engelbrektsson

kanske skulle vända och gå hem igen.

– Fest en vanlig eftermiddag? sa Frida till Penny. Det verkar jättekonstigt. Vi går och kollar, föreslog hon.

När hon kom fram till stugan såg hon det konstigaste hon sett på länge. En stor CD-spelare stod på en stol och spelade en av Fridas favoritlåtar och på gräsmattan bredvid dansade en tjej omkring. Men det underligaste var att hennes hund också dansade. Frida stod en lång stund och tittade. Det såg så häftigt ut! Tjejen var jätteduktig och dansade i takt med musiken och det gjorde hunden också, men ibland snurrade hunden runt sig själv och ibland runt tjejen. Men det som imponerade mest på Frida var när hunden gick slalom mellan tjejens ben... oavsett om hon rörde sig framåt eller baklänges.

Plötsligt var låten slut och tjejen fick syn på Frida. Hon blev nästan lite rädd och kände sig som att hon smygtittat, men flickan tog sin hund med sig och gick fram till Frida.

– Hej, vem är du? Och vilken fin hund du har, sa hon.

– Jag heter Frida och det här är min borderterrier Penny. Vi går nybörjarkursen här på tisdagar. Vilken duktig border collie du har, sa Frida för hon ville visa att hon kunde många hundraser.

Flickan, som hette Ruzena, var mycket äldre än Frida, 14 år, men hon pratade ändå mycket med Frida och Penny. När Pennys kurs var slut, frågade Ruzena om de inte kunde träffas och gå ut med hundarna. Frida blev jätteglad. Tänk att få en kompis som går i åttan...

Ruzena berättade att hon och hennes border collie Bonzo tränade freestyle. De hade tävlat i två års tid och vunnit flera tävlingar. Nu tävlade i den svåraste klassen, klass 3 och tränade de för att kvalificera sig till SM. Ruzena sa att det var ganska svårt och krävde mycket träning men att det var jätteroligt.

– Åh, tänkte Frida, det finns så himla många roliga saker som jag och Penny kan

göra tillsammans. Lydnad, agility, freestyle och sen ska jag hinna med skolan också. Jag får helt enkelt prova lite av varje och sen se vad Penny tycker bäst om innan jag bestämmer mig.

Sen sa hon till Ruzena:

– Kan du inte visa en gång till? Det såg så kul ut. Och så gillar jag den där låten.

– Självklart, sa hon och körde igång CD-spelaren och gick med långa, svängande steg

Penny på utställning

En kväll ringde Pennys uppfödare och frågade om de hade lust att följa med på hundutställning och ställa ut Penny. Det var pappa som svarade och han lät väldigt tveksam.

– Hundutställningar är väl bara tjafs om vem som är vackrast, sa han. Inte bryr vi oss om det. Vi tycker om vår hund i alla fall.

Men uppfödaren lyckades övertala pappa. Han sa att det var viktigt för en hunduppfödare att få en bedömning av sitt avelsresultat.

– Ni gick ju på utställning för att leta efter en passande ras och en bra uppfödare, sa han och då gav pappa med sig. Så var det ju den gången.

Frida tyckte att det skulle bli jättespännande att åka på utställning med egen hund.

Utställningen skulle inte vara förrän om två månader, men uppfödaren ville trimma Pennys päls inför utställningen. Den mjuka valppälsen var borta och den sträva pälsen såg lite borstig ut ibland. Det var inte första gången Penny blev trimmad. Uppfödaren hade gjort det lite grann varje gång de hade varit där och visat upp Penny under sommaren och hösten. Men nu blev det lite mer... och Penny blev så söt när hennes

ut till mitten av gräsmattan med Bonzo glatt hoppande bredvid.

Nu fick Frida se hela freestyle-programmet och hade svårt att stå still. Hon tänkte att det där skulle hon pröva sen när hon kom hem. Frida frågade om det fanns kurser i freestyle på hundklubben, men det fanns det inte. Däremot hade man öppna träningar i lydnad varje torsdag och Ruzena sa att Frida var välkommen dit när hon var färdig med valpkursen.

huvud blev av med en massa hår. Bort med buskiga ögonbryn, bort med spretigt hår på benen, bort med ”busken” på svansen.

– Gör det inte ont, sa Frida som stod och tittade på.

– Jo, om man gör det väldigt ofta, kan man få ont i handen, sa uppfödaren.

- Äh... jag menar på hunden förstås, sa Frida.

– Nej, det känns inte mer än när du kammar ditt trassliga hår och får med döda hårstrån i kammen. Allt det här håret som lossnar är döda hårstrån och de ramlar bort så småningom i alla fall.

Uppfödaren talade om för pappa hur han skulle anmäla sig till utställningen och gav honom en tävlingsanmälan att skicka in.

– Glöm inte att göra det i tid, sa han.

– Nej, jag lovar, sa pappa och såg ut som en snäll skolpojke.

På dagen för utställningen ringde väckarklockan tidigt hemma hos Frida. Alla skulle följa med. Uppfödaren hade lovat att låna ut en bur till Penny. Turligt nog var det inte långt att åka. När de kom fram fick de gå till en veterinärbesiktning. Där tittade två

tanter på Penny, nja, en tittade på hennes intyg att hon var vaccinerad och en tittade på Penny.

– Kan ni verkligen hinna se att hunden är frisk? frågade pappa.

- Ja, sa veterinären. Jag ser i alla fall att hon inte har någon sjukdom som gör att hon inte får vara med här och att hon inte har loppor eller löss. Det här ser ju fint ut, sa hon och kliade Penny på magen.

Borderterrier var de allra första att bli bedömda i ring 16 som var Pennys ring. Men först skulle alla hanhundarna bedömas, så Penny fick ligga och vänta medan Frida och hennes föräldrar tittade på bedömningen. De hade köpt en katalog och kunde se att alla Pennys tre systrar skulle vara med. Frida undrade om de skulle känna igen varandra.

Frida och mamma och pappa roade sig med att försöka lista ut vilken hund som var finast i de olika klasserna. Men ingen gång tyckte de likadant som domaren - en liten mager farbror som pratade engelska.

I utställningsringen

Innan det var dags för Penny att gå in i ringen, rastade Frida henne. Penny kissade en skvätt men sedan ville hon bara hälsa på de andra hundarna. Uppfödaren hade lovat att visa Penny inne i ringen för pappa ville inte, mamma vågade inte och Frida kände att hon ville vara med och titta på några gånger innan hon provade.

Penny hade nummer 766 och när det blev hennes tur satte uppfödaren på henne ett tunt litet halsband och koppel och gick in i ringen. Där var redan Pennys systrar och fem andra tikar. Frida kunde inte känna igen valparna. Alla hade blivit så stora. Det var som om Frida inte hade märkt att hennes egen hund också blivit stor.

Alla fick gå runt och Penny gick så fint ända tills hon satte sig och bajsade... Oh, vad

Frida skämdes. Det var ju hon som hade ansvar för rastningen. Frida var blossande röd om kinderna, men uppfödaren tog bara fram en bajsposa ur fickan och plockade upp högen. Han slängde påsen i en sopkorg i ringen. Frida tittade sig omkring, men det verkade inte som om någon brydde sig det minsta om ”olyckshändelsen”.

Sedan skulle domaren titta på hundarna en och en och de gick i bokstavsordning som i katalogen. Enebackens Paula kom före Penny och sedan kom Pippi och Pyttan. Alla andra hade kennelnamn som kom efter E i alfabetet, så de var också efter Penny. Uppfödaren tröstade Frida och sa att det inte gjorde något alls att Penny hade lämnat en liten hög i ringen.

– Det är ju första gången. Hon lär sig nog med tiden...

Domaren klämde och kände på Penny och så fick uppfödaren gå med henne fram och tillbaka i ringen. Hela tiden pratade domaren engelska med en dam vid ett bord och hon skrev upp allt han sa. När det var klart ropade ringsekreteraren in alla tikar som skulle tävla om vilken av dem som var bäst i juniorklassen. Frida blev alldeles svettig i händerna när uppfödaren gick in i ringen igen.

Nu fick alla gå runt runt. Domaren kände på hundarna en gång till. Han liksom tryckte på ryggen och tog tag i svansen. Så tur att Penny var en snäll hund.

Till sist pekade han på Pyttan och alla klappade händerna. Och sen pekade han på Penny och Frida nästan svimmade. Penny hade kommit tvåa på sin allra första utställning och ändå hade hon bajsat framför ögonen på domaren. Paula blev trea och på fjärde plats kom en hund från en annan kennel. Uppfödaren var jätteglad. Han dunkade pappa i ryggen och sa att det verkligen skulle bli roligt att träffa honom

på utställningarna i framtiden.

– Vinner vi pengar nu, frågade pappa som alltid gnällde över att bensinpriset bara gick upp hela tiden.

– Nej, sa uppfödaren. Här är det äran som räknas.

Pappa och mamma verkade tycka att det var skojigt i alla fall för de pratade med alla runt omkring och skrattade. Frida hade redan tagit reda på när nästa utställning skulle bli och så ville hon lära sig att själv gå med Penny inne i ringen.

Dagen efter träffade hon Linus och berättade om utställningen. Linus hund hade aldrig varit på utställning för den hade några tänder som satt snett.

– Det gör väl ingenting, sa Frida. Egentligen tycker jag att det är mycket roligare med agility och det tror jag att Penny också tycker.

Mammas överraskning

När Frida hade haft Penny ett helt år hade de redan varit på tre utställningar (och vunnit en gång!!) och gått en agilitykurs.

Foto: Måns Engelbrektszon

En söndag sa mamma och pappa att de skulle åka till Pennys uppfödare för att trimma Penny.

– Men det behövs väl inte nu, sa Frida som noggrant skrev in i almanackan när det var dags för nästa trimning.

Men hon följde med och när de kom fram visade uppfödaren en kull valpar som var fyra veckor gamla. De var bedårande söta där de vinglade omkring i valplådan och försökte slåss med varandra.

– Vilken ska du ha, frågade uppfödaren mamma. Den här kullen ska ha namn på T.

Frida trodde inte att hon hört rätt.

– Jo, det är sant, sa mamma. Jag vill så gärna ha en egen hund...

En månad senare hämtade de lilla Trixie och mamma bara längtade tills hon också skulle få gå på valpkurs och nybörjarkurs och agilitykurs och promenera med sina väninnor och deras hundar.

Fakta del

Hundar är jättebra kompisar som är mysiga att klappa och roliga att leka med. Men det finns så många andra saker man också kan göra med sin hund. Det är roligt för både hundarna och människorna. Dessutom behöver hundar aktiveras mycket och få tänka och arbeta med något för att må bra.

Agility

Agility är egentligen engelska och betyder vighet och hundar som tävlar i agility är minsann både viga och snabba. När man tävlar springer hunden runt en bana med mellan 15 och 20 hinderpassager. Ägaren springer och styr den med kroppen, rösten

och tecken, men får inte röra vid den. Alla hinder måste klaras på rätt sätt, i rätt ordning och så snabbt som möjligt. Det finns till exempel hinder att hoppa över, däck att hoppa igenom, tunnlar att springa igenom och gungbrädor att springa över.

Foton: Lotta Treiberg

Så här ser några av hindren i agility ut

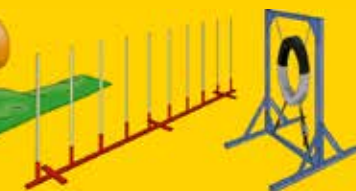
A-hindret

Hunden springer över hindret och måste sätta i minst en tass på den mörkare nederdelen.

Platta tunneln & runda tunneln

Tunnlar som hundarna springer igenom.

Slalom

Den första slalompinnen ska alltid passeras på höger sida.

Däcket

Hunden ska hoppa genom däcket, men det gör inget om den rör vid däcket eller sätter i tassarna, bara den kommer igenom.

Junior handling

Den som håller i kopplet och visar upp hunden för domaren på en hundutställning kallas för "handler". Att den som visar hunden är duktig gör det lättare för domaren att se om hunden är bra. För att få fram duktiga "handlers" har man tävlingar i att visa hund där bara barn och ungdomar får delta och det kallas för junior handling. På hundutställning tittar domaren enbart

på hur hunden ser ut och inte på den som håller i kopplet. I junior handling däremot spelar det ingen roll hur hunden ser ut. Det domaren tittar på är hur duktig "handlern" är på att visa upp hunden.

Det finns till och med VM i junior handling och varje år brukar Sverige ha med en representant i VM-finalen, var än i världen den går.

Foton: Lotta Treilberg och Måns Engelbrektsson

Utställning

Hundutställningar har man för att man vill se hur bra valpar en hund ger. Många tror att det är en skönhetstävling, men det stämmer inte. För varje ras finns en beskrivning (som kallas för rasstandard) av hur just den rasen ska se ut för att på bästa sätt kunna göra det den är framavlad för.

Den som föder upp hundar försöker få valpar som är så nära den beskrivningen som

möjligt och det är den hund som kommer allra närmast som vinner.

Om Frida ställer ut Penny så kan uppfödaren få veta om hennes mamma Smilla ger valpar som stämmer bra med beskrivningen. Och om Penny får bra betyg av domaren så vet man att det är stor chans att även Pennys valpar blir bra om hon själv får valpar någon gång.

På nästa sida kan du läsa mer om hur det fungerar på en hundutställning.

FRIDA & PENNY

på utställning

- så här går det till

Teckningar: Ursula Wilby

När man kommer till utställningen får hunden först träffa en veterinär som tittar efter att den är frisk.

Först tävlar Frida och Penny med alla andra borderterrier. Då går de runt i en utställningsring och en domare tittar på hur mycket Penny stämmer med standarden för en borderterrier. Den hund domaren tycker stämmer bäst blir Bäst i Rasen (BIR).

De hundar som blivit BIR i sin ras tävlar sedan mot alla andra raser som tillhör samma grupp. Penny hör till grupp 3, som är terriergruppen. Blir hon BIR får hon därför tävla mot till exempel cairnterrier, foxterrier, bullterrier och alla andra terrierraser.

Blir Penny vald till den bästa terriern av alla terrierraser så blir hon Bäst i Gruppen (BIG) och får tävla mot de nio vinnarna från de andra grupperna. Eftersom alla tio hundarna kommer från olika grupper kan de se väldigt olika ut.

Till sist finns det bara en hund kvar som vinner hela utställningen. Den får då titeln Best in show (BIS) och lite priser, men mest är det ändå äran som räknas.

Lydnadsprov

Så gott som alla hundägare tränar sina hundar att gå fint, sitta när man säger till den och liknande. Lydnadsprov är samma sak, fast här talar reglerna om vad hunden ska kunna. Hundarna tävlar i att göra det de ska så exakt, glatt och följsamt som möjligt.

Man tävlar i fyra klasser med olika svårighetsgrad. I lägsta klassen är momenten ganska enkla, som att ligga kvar på plats eller gå fot, medan det i elitklassen är betydligt svårare moment som till exempel fjärrdirigering. I elitklass ställs det också stora krav på exakthet hos hunden och på samarbetet mellan föraren och hunden.

Foton: Lotta Treiberg

Rallylydnad

Rallylydnad är en ny officiell tävlingsgren sedan 1 juli 2011.

I rallylydnad går hunden och föraren en bana med mellan tio och tjugo övningar.

Vid varje övning finns en skylt som visar vad ekipaget ska göra just där, till exempel att hunden ska gå fot och sedan gå ett varv runt föraren eller att gå en slombana. Alla momenten görs i följd utan pauser.

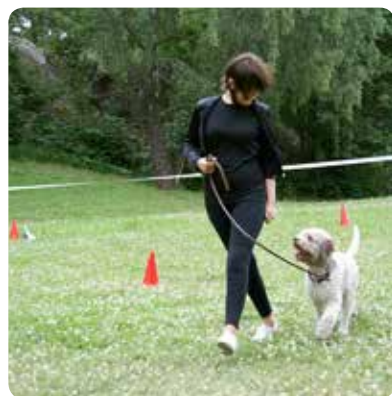

Foto: Måns Engelbrektsson

Freestyle

Freestyle är ett engelskt uttryck som kan översättas med Fri Stil. Freestyle finns i två grenar: freestyle och heelwork to music (HtM).

Freestyle och HtM är ganska nya sporter i Sverige och man tävlar i klass I, klass II och klass III. I freestyle arrangerades de första officiella tävlingarna 2007 och för HtM 2011.

Freestyle

Här utför föraren och hund ett fritt utformat lydnadsprogram till musik. Föraren lägger själv upp sitt program och väljer rörelser och moment ganska fritt. De flesta hundar passar för den här sporten. Föraren anpassar sitt program och musik efter hundens tempo och temperament. Det viktiga är att hundens och förarens rörelser tillsammans bildar en tilltalande helhet.

Då programmet utformas helt av föraren och rörelserna väljs helt fritt, kan olika program se mycket olika ut.

Heelwork to musik

Här gäller det samma som för freestyle med den skillnaden att hunden ska ha fasta positioner. Här går det alltså inte att hitta på egna rörelser utan man håller sig till de tio positioner som står i regelverket. Utifrån en eller fler av dessa skapar man ett fritt program.

Vid bedömningen av HtM är det viktigt hur väl dom valda positionerna utförs – hur snygga och smidiga övergångarna är.

Foto: Yvonne Öster

... och mycket annat

De hundsporter du fått läsa om nu är populära att hålla på med, dels för att de är roliga men också för att de passar alla hundar.

Det finns många andra typer av tävlingar och prov att vara med i, men som inte passar för alla hundraser.

Tävlingar och prov för olika hundtyper

Det här är tävlingar och prov för en viss typ av hundras. Ibland tävlar hundarna i att vara bäst på att göra det de avlats fram för. Ibland är det prov där man ser hur duktig hunden är och den blir godkänd eller inte godkänd, men där ingen vinner.

Till exempel finns olika jaktprov för jakthundraser. Det kan vara att följa ett spår i skogen, att leta efter grävlingar i konstgjorda

grävlingar eller hämta skjutna fåglar.

Vallhundraser kan tävla i att valla kor eller får.

Tävlingar och prov för vissa raser

En del hundraser har egna tävlingar där bara just den rasen får vara med. En del tävlar i att springa snabbast, andra att hämta saker i vatten eller att dra vagnar.

Vill du veta mer om olika tävlingar och prov hittar du information om dem på de flesta rasklubbars och specialklubbars hemsidor. Länkar till dem finns på www.skk.se.

Läs mer om olika kurser, tävlingar och prov

Svenska Kennelklubben
www.skk.se

Sveriges Hundungdom
www.shu.se

Svenska Brukshundklubben
www.brukshundklubben.se

Svenska hundraser

De tolv raser som presenteras här räknas alla som svenska raser. Det betyder att det var i

Sverige som man en gång i tiden började avla fram just de här raserna.

För de här raserna är det den svenska kennelklubben som bestämmer vad som ska stå i rasstandarden (se sidan 20, Utställning).

En del av de här raserna har spridits och finns över hela världen, men några finns fortfarande enbart i Sverige.

Lapphund

Lapphunden har följt med samerna och deras renar sedan lång tid tillbaka. Den användes från början till jakt och som skydd mot rovdjur. Sedan började man använda den för att valla samernas renar. Idag är lapphunden mest en uppskattad sällskapshund. Lapphunden är en medelstor spetshund och är oftast enfärgat svart.

Västgötaspets

Västgötaspetsen har funnits sedan vikingatiden. Då vallade den kor och tjurar och vaktade gården. Idag är den mest en trevlig sällskapshund men det finns fortfarande många som arbetar. Den är lättlärd och kan därför användas till många olika saker. Den är en kortbent hund av spetstyp och är vanligtvis stålgrå eller gråbrun till färgen. Trots att den är liten är det en ganska tuff hund, vilket kan behövas när man ska få stora tjurar att flytta på sig.

Norrbottenspets

Norrbottenspetsens förfäder användes antagligen av jägare redan under förhistorisk tid. Norrbottenspetsen används mest för jakt på skogsfågel genom så kallad trädskällning. Det betyder att när hunden hittar en fågel i ett träd så stannar den under trädet och skäller. Norrbottenspetsen är en liten, lätt och rörlig hund. Den är livlig, vänlig och självsäker. Färgen är vit med gula eller gulröda fläckar.

Hamiltonstövare

De svenska stövarraserna kommer från andra stövare som svenska militärer tog med sig hem från kriget i Europa under 1600- och 1700-talet. Rasen är döpt efter greve Hamilton som grundade Svenska Kennelklubben. Stövare är en drivande jakthund som följer djuret den jagar med nosen mot marken och skäller under tiden. Den jagar mest hare men ibland även räv. Färgen är rödbrun och svart med vita tecken på bröst, nos, svans samt ben och tassar.

Jämthund

Jämthunden har funnits i flera tusen år. Nu är den populärast av alla de svenska raserna. Jämthunden används mest för att jaga älg och är den vanligaste älgghunden i Sverige. Jämthunden är en stor hund och ska vara kraftig utan att vara klumpig. När den skäller hörs den jättelångt. Färgen är grå med gräddgula tecken på haka, kind och bröst.

Schillerstövare

Bakgrunden till schillerstövaren är samma som för hamiltonstövaren. Rasen är uppkallad efter bonden Per Schiller som avlade fram en stövare som kunde följa ett spår extra bra. Schillerstövaren blev en egen ras 1907. Den används för att jaga räv och hare och är omtyckt för sitt kraftfulla skall som hörs på långt håll. Den är noga med att hålla spåret och tycker mycket om att jaga. Den är rödbrun med en svart så kallad sadel.

Smålandsstövare

Smålandsstövaren utvecklades under 1800-talet ur den tidens stövare med ett inslag av spetshundar. Man ville ha en hund som kunde jaga de flesta sorters djur, från älg till ekorre. Rasen är fortfarande något av en allroundhund även om den numera mest används för harjakt. Smålandsstövaren är den minsta stövarrasen och är en robust hund med starka tassar, vilket är viktigt för att kunna jaga flera dagar i rad. Den är svart till färgen med mörkt rödgula tecken.

Svensk vit älghund

Denna ras är mycket jaktintresserad och jagar helst vilt som den kan få att stå still, genom att skällande springa runt viltet. Det kallas för att hunden "ställer" bytet. Bland de djur som den vita älghunden ställer finns älg, björn, lo och grävling. Den vita älghunden är något mindre än jämthunden men större än norrbotten-spetsen. Som man kan höra på namnet är hunden alltid vit.

Drever

Dreven är en korsning mellan tyska taxar och stövare med inslag av schweiziska stövare. Drevern blev populär när antalet rådjur i Sverige ökade väldigt mycket efter andra världskriget. Drevern är en mycket bra rådjursjägare men är också utmärkt för jakt på hare och räv. Den är kortbent och stark vilket gör att den kan driva viltet ganska långsamt under lång tid. Den har en mycket stark jaktinstinkt och används nästan bara som jakthund. Alla färger i kombination med vita tecken är tillåtna.

Hälleforsshunden

Hälleforsshunden är den nyaste av de svenska raserna. Den blev erkänd år 2000. Men hundtypen har funnits länge och uppstod på Hällefors bruk som fått ge namn åt rasen. Den vanligaste arbetsuppgiften för hälleforsshunden är att jaga älg men den kan också användas för jakt på björn och lo. Färgen är gulröd i olika nyanser.

Dansk-svensk gårdshund

Rasen kallades tidigare för skånsk terrier och blev erkänd som ras först 1987. Rasen är ganska liten men mycket modig och har därför använts för att vakta gårdar och jaga råttor. Det är en livlig ras som är känd för sin smidighet och sina höga hopp vilket varit till nytta när den jagat råttor. Det är en vaksam hund och den kan därför vara reserverad mot främmande människor. Färgen är vit med fläckar i svart, brunt eller gulrött.

Gotlandsstövare

Rasen är den svenska stövarras som finns minst av. Den har under perioder räknats till någon av de andra stövarraserna men räknas i dag som en egen ras. Antalet registrerade hundar är mycket litet vilket gör avelsarbetet komplicerat och rasen har flera gånger under 1900-talet varit nära att försvinna. Gotlandstövare används för jakt på hare, kanin och räv. Till färgen är den gul eller gulröd med vita tecken.

Testa dig själv

Om du vill testa hur mycket du lärt dig om hundar nu, så kan du prova att svara på de här frågorna.

Hur länge är en tik dräktig?

- 47 dagar 51 dagar 63 dagar

Hur lång tid tar det ungefär innan en valp börjar öppna ögonen?

- Ett dygn 10 dagar 3 veckor

Hur gammal ska en valp vara innan den får lämna uppfödaren?

- 6 veckor 8 veckor 10 veckor

Vilken svensk hundras användes redan av vikingarna för att valla kor och tjurar?

- Västgötaspets Gotlandsstövare
 Dansk-svensk gårdshund

Vad betyder SKK?

- Sveriges Kennelkontor
 Svenska Kennelklubben
 Samlade Kennelkonsulter

Vad betyder Agility?

- Snabbhet Vighet Modighet

Vilka hinder kan du hitta på en agilitybana?

- Däck, tunna och bord
 Stege, A-hinder och slalom
 Däck, tunnel och slalom

När blev freestyle en officiell sport?

- 1997 2002 2007

Vilken titel får den hund som vinner en utställning?

- BDA (Best Dog of All)
 BIS (Best In Show)
 DOS (Dog Of the Show)

Vilken svensk hundras är specialist på att jaga rådjur?

- Hamiltonstövare Drever
 Lapphund

Hur många övningar ska man göra om man tävlar i rallylydnad?

- Minst 25 8 10 - 20

Vad gör en hund som apporterar?

- Vaktar sitt revir
 Hämtar något
 Skäller för att tala om att det kommer någon

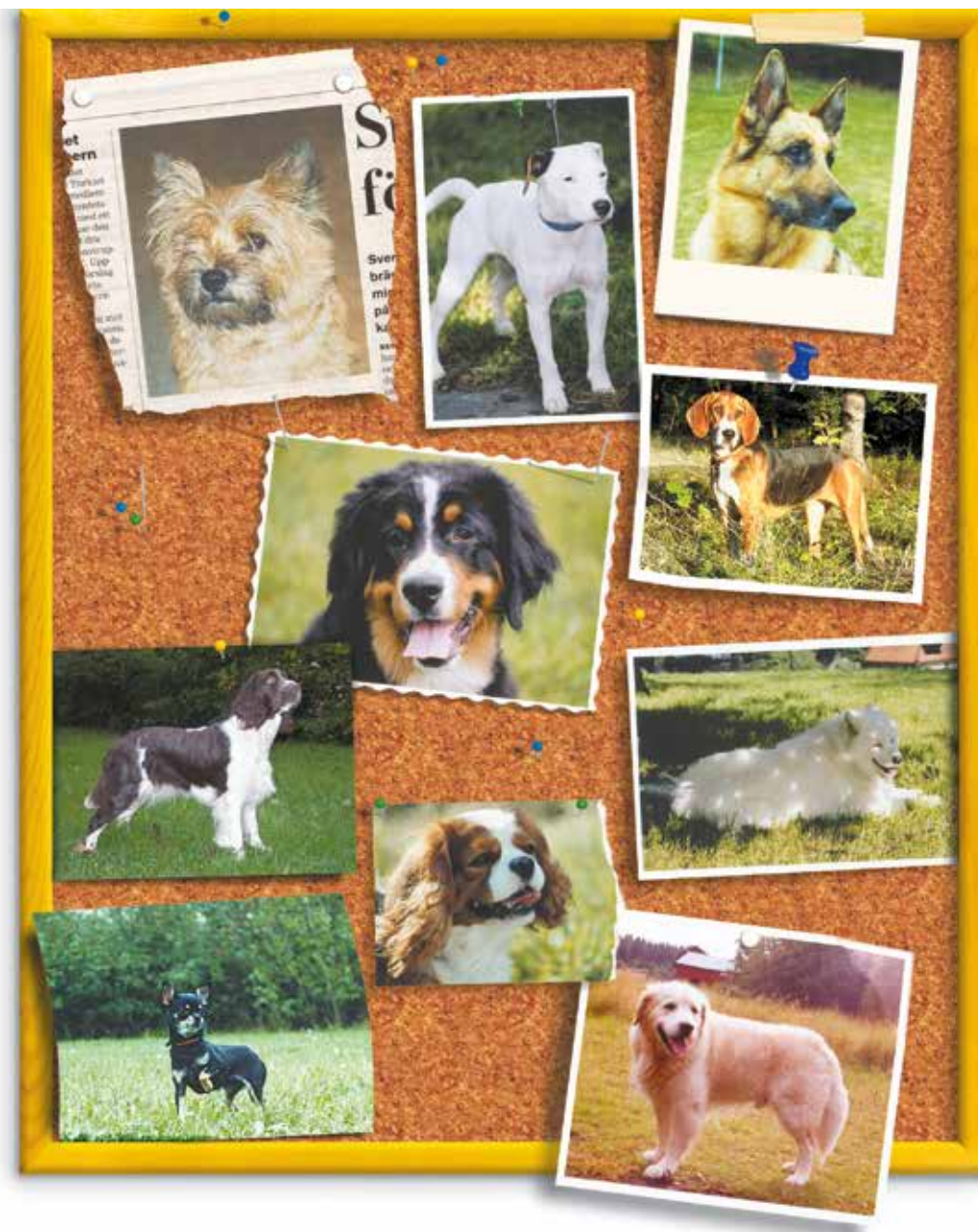
Vad är adressen till Svenska Kennelklubbens webbplats?

- www.ssk.se
 www.kennelklubben.se
 www.skk.se

Vill du veta hur det gick?
Din lärare har svaren.

Känner du igen raserna?

Frida har läst mycket om hundar och kommit fram till att borderterrier är en ras som passar henne. Men det finns många andra hundraser som kan se väldigt olika ut och ha väldigt olika egenskaper. I sitt rum har Frida en anslagstavla där hon har satt upp bilder på andra hundraser hon tycker är fina. Kan du se vilka raser det är hon har sparat bilder på?

Svenska Kennelklubben är hundägarnas riksorganisation och företräder alla hundar och hundägare i Sverige. Med cirka 300 000 medlemmar är vi en av landets största intresseorganisationer. Vi sprider information, utbildar och väcker debatt – och visar på den stora glädjen och nyttan med hund!

**SVENSKA
KENNELKLUBBEN**
HUNDÄGARNAS RIKSORGANISATION

POSTADRESS Box 771, 191 27 Sollentuna
BESÖKSADRESS Rotebergsvägen 3, Sollentuna
TELEFONNUMMER 08-795 30 00
WEBBPLATS www.skk.se